

N:o 93.

Af herr **E. A. Zotterman**, om ändring i gällande bestämmelser rörande folkskolelärares aflöningsförmåner.

Näst kofoderfrågan torde frågan om det sjunde hundra vara af art att framkalla strider mellan folkskolelärarne och respektive församlingar. Men hvarje strid mellan nämnda parter verkar menligt på folkskoleundervisningens jemna gång och utveckling. Det är därför af nöden att hvarje orsak till sådan strid, så vidt ske kan, undanrödjes. Här förefines, enligt min uppfattning, en sådan orsak, som icke blott bör utan äfven kan borttagas.

I kongl. kungörelsen den 20 januari 1882 angående aflönning åt lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor § 1 mom. 2, jemfördt med mom. 1 af samma paragraf, stadgas med anledning af Riksdagens underdåniga hemställan, att, om ordinarie lärare eller lärarinna, som efter undergången godkänd afgangsexamen från seminarium blifvit vid folkskola anställd i föreskrifven ordning, i denna egenskap oförvitligen tjenstgjort i fem år, så skall den årliga lönen, derest den icke redan uppgår till sexhundra kronor, höjas till detta belopp. Sedan minimilönen för ordinarie folkskolelärare och lärarinnor beslutats skola höjas från 500 kronor till 600 kronor, så borttogs genom kongl. kungörelsen den 5 juni 1885 angående samma ärende det nu nämnda momentet, och i dess ställe infördes i § 2 af kongl. kungörelsen samma dag angående lönetillskott af allmänna medel för lärare och lärarinnor vid folkskolor och småskolor följande bestämmelse: »Derest ordinarie lärare eller lärarinna vid folkskola i denna egenskap oförvitligt tjenstgjort under minst fem år, och lönen till honom eller henne utgår för åtta månaders undervisning med minst sjuhundra kronor jemte de i lag bestämda

naturaförmåner eller ersättning därför, eger skoldistriktet att erhålla statsbidrag med fyrahundrasextiosex kronor sextiosju öre.»

Genom denna förändrade lagbestämmelse lemnades det sålunda församlingarna fritt att antingen tilldela läraren eller lärarinnan det sjunde hundraet eller ock att låta den kontanta lönen stanna vid sexhundra kronor. Det är också noggsamt känt, hurusom denna frihet åstadkommit icke så litet obehag, ej blott för läraren, utan äfven för församlingen. Det har händt, att, der man en gång höjt lärarens lön till sjuhundra kronor, man något följande år sökt sänka densamma igen till sexhundra kronor. Detta dels därför, att, eftersom skolrådet tilldelat läraren varning, statsbidrag icke kunnat erhållas för det sjunde hundraet, utan att församlingen ensam måst betala hela tillökningen; dels ock, såsom man hört framhållas, af politiska eller andra orsaker.

Motiven för bestämmelsen om friheten från församlingens sida att tilldela läraren det sjunde hundraet eller ej må vara hvilka som helst: ett är dock säkert, att man önskar och hoppas komma ifrån de obehag, som deraf blifvit och möjligen kunna blifva en följd. Och då under den tid 500 kronor utgjorde minimilönen ett bestämdt lagstadgande förefans angående utgåendet af det sjette hundraet, så torde också ett sådant bestämdt lagstadgande böra åstadkommas för det sjunde hundraet, helst som folkskoleläraren och lärarinnan dels till följd af sitt trägna arbete i skolan och dels till följd af de stora utgifterna i och för vinstandet vid seminarium i 4 år verkligen torde vara i behof af denna förbättring med afseende på löneförmåner.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt vågar jag härmed anhålla,

det Riksdagen ville besluta sådan ändring uti § 1 af kongl. kungörelsen den 25 maj 1888 angående aflöning åt lärare och lärarinnor vid folk- och småskolor, att efter mom. 1 ett moment af följande lydelse införes: »Har vid folkskola sålunda anstald ordinarie lärare eller lärarinna i denna egenskap oförvitligen tjenstgjort i fem år, skall den årliga lönen, derest den icke redan uppgår till sjuhundra kronor, höjas till detta belopp.»

Stockholm den 28 januari 1891.

E. A. Zotterman.